

b 107 22.474

คุณภาพชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศในกรุงเทพมหานคร
QUALITY OF LIFE IN FEMALE COMMERCIAL SEX WORKERS
IN BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2540

ISBN 974-588-810-9

สงวนลิขสิทธิ์

๐๙๗

๐๕๒๕๐

๓๕๔๐

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์ คุณภาพชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศในกรุงเทพมหานคร
 ผู้วิจัย อัญชลี ตรีตระการ
 ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลอนามัยชุมชน)
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
 จริยาวัตร คมพยัคฆ์ วท.บ.,วท.ม.,ส.ด.
 สุภาวดี ลิมปนาทร วท.บ.,M.N.
 ไข่มุกข์ มลิตอง วท.บ.,M.P.H.
 วันที่สำเร็จการศึกษา 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา และการที่บุคคลจะมีคุณภาพชีวิตอยู่ระดับใดนั้น เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ หญิงขายบริการทางเพศเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจว่าจะมีคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร โดยเฉพาะหญิงขายบริการทางเพศ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวนมากกว่าภาคอื่น ๆ ในประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิต และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศ ทั้งตรงและอ้อมแฝงใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามคุณภาพชีวิตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของชาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS/PC* คำนวณความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. หญิงขายบริการทางเพศ มีอายุระหว่าง 18-27 ปี มากที่สุดร้อยละ 56.5 และมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 1.3 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีรายได้ระหว่าง 2,000-10,000 บาท มากที่สุด

2. หญิงขายบริการทางเพศมีคุณภาพชีวิตโดยรวมในระดับปานกลาง และด้านความพึงพอใจในชีวิต อึดมโนทัศน์ สุขภาพและการทำงานของร่างกาย สังคมและเศรษฐกิจ ในระดับปานกลางเช่นกัน

3. คุณภาพชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยบางประการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คือ รายได้ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตโดยรวมของหญิงขายบริการทางเพศ ($r = .2748$) การศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านอึดมโนทัศน์ ($r = .1528$) ลักษณะงานตรงหรืออ้อมแฝง

มีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย ($r = -.1049$) จำนวนลูกค้าที่ให้บริการต่อวัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย ($r = .1059$) ความถี่ของการไปพบแพทย์เพื่อตรวจภายใน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย ($r = .1194$) และการใช้ถุงยางอนามัยของลูกค้า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิต ($r = .1799$)

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะให้พยาบาลที่ปฏิบัติงานในชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องในการดูแลหญิงขายบริการทางเพศ ในกรุงเทพมหานคร ตระหนักถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของหญิงขายบริการทางเพศ เนื่องจากปัญหาของหญิงขายบริการทางเพศ เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นปัญหาระดับประเทศที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้และเป็นอาชีพที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นรัฐบาลควรมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

Thesis Title Quality of Life in Female Commercial Sex Workers
in Bangkok

Name Anchalee Tritrakan

Degree Master of Nursing (Community Health Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Jariyawat Kompayak, B.S.,M.P.H.,Dr.P.H.

Supawadee Limpanathon, B.S.,M.N.

Kaimook Malithong, B.S.,M.P.H.

Date of Graduation 2 May B.E. 2540 (1997)

Abstract

Quality of life (QOL) is the ultimate goal of life of everyone. Attaining the goal of quality of life depends on many factors. Female commercial sex workers (FCSWS) are an aggregated group whose QOL is most questioned. This applies especially to the group of female commercial sex workers in Bangkok which has been revealed to be the largest group compared to other group of FCSWS in other parts of the country.

The purpose of this study was to study QOL of the FCSWS in Bangkok. The sample consisted of 400 FCSWS who were working in sex service stations both openly and covertly in Bangkok. Data were collected by using QOL questionnaires developed by the investigator according to the Zhan QOL concepts. Data were analysed by using SPSS/PC⁺ program for percentage, arithmetic means, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The results were as follow :

1. The biographical data of the samples revealed that about half of the samples were between 18-27 years old and 1.3% were younger than 18 years. Education was at the prathomsuksa level and monthly income was between 2,000-10,000 baht.

2. The quality of life of the FCSWS was found at moderate level in all components asked in the questionnaires namely life satisfaction, self concept, health and physical functioning and socio-economic.

3. The statistically significant correlation between selected factors and QOL of FCSWS in Bangkok at 95 percents confident interval for mean, revealed as follows: positive correlation between monthly income and QOL of the FCSWS ($r = .2748$), positive correlation between education and QOL of the FCSWS in area of Self-concept ($r = .1528$), negative correlation between job (openly and coverly) and QOL of the FCSWS in area of health and physical functioning ($r = -.1049$), positive correlation between number of clients served and QOL of the FCSWS in area of health and physical functioning ($r = .1059$), positive correlation between frequency of checking up pervagina and QOL in the FCSWS in area of health and physical functioning ($r = .1194$) and positive correlation between the use of condoms of clients and QOL of the FCSWS ($r = .1799$).

According to the results of the study, the investingator recommended that health team including nurses who take care of the FCSWS should be aware of all factors affecting QOL of this group of people. The problem of female commercial sex workers has been accepted to be an unresolved problem of the country and it is an illegal occupation. The government needs to solve this problem very seriously.